

Oponentský poudek na disertační práci Kataríny Mašterové Bazilika a kláštor sv. Jiří na Pražskom hradě vo svetle archeologického výzkumu

Rozsáhlá práce se vyznačuje téměř neuvěřitelným množstvím heuristické „černé“ práce nad tématem a netýká se jen v názvu uvedeného archeologického výzkumu, ale logicky i výzkumů stavebně a (v menší míře) umělecko historických. Jejím východiskem je důkladná a kritická prezentace dosavadních výsledků a interpretací způsobem, který napříště zásadně usnadní jakoukoliv další práci, která se bude věnovat především otázkám nejstarší podoby a vývoje svatojiřského areálu. Shromáždění ikonografických pramenů i plánové a fotografické dokumentace výzkumů i nálezů architektonických článků z ní do značné míry činí pro další bádání materiál s hodnotou pramene. Vítaný je i přepis Borkovského deníků a Machova textu s přiřazením zápisů k jednotlivým částem stavby. Velmi přínosné jsou i nové digitální plány, které autorka nazývá kompilačními a ze kterých vyniká plán č. 1, zobrazující veškeré zaznamenané pozůstatky kostela a kláštera v promyšlené interpretační rovině. Výsledkem je racionální, střízlivý pohled na zkoumanou problematiku, který přináší důležité nové poznatky přesto, že si uvědomuje jejich určitou podmíněnost i skutečnost, že řada z mnoha dosud nezodpovězených otázek nezodpovězená již navždy zůstane. Šíři sledované problematiky dokládá i výčet dílčích souhrnů se stavbou souvisejících obecnějších otázek, který je zpracován v 11 hutných podkapitolách.

Na první pohled se zdá, že je možné pozorovat určitou disproporci mezi první, rekapitulační částí a částí s hodnocením a vlastními závěry. Tento dojem je podle mého názoru do značné míry způsoben autorčíným vědomým přístupem, který klade důraz na komplexní prezentaci a hodnocení primární výzkumové dokumentace, která může být v budoucnosti doplněna jen ve velmi omezené míře. Na tomto přístupu je třeba ocenit respekt k tématu, s nímž se práce drží věcné roviny poznání a nenechá se unést lákavými interpretačními variantami.

V partiích, které shrnují nálezovou situaci ze starších výzkumů a konfrontují ji (tam kde je to možné) s vlastním pozorováním, je zřejmé že autorka se v náročných interpretačních otázkách velmi dobře orientuje. Svoje závěry nikterak nezdůrazňuje, spíše nutí čtenáře k tomu, aby se k nim dopravoval částečně vlastním soustředěným čtením. Někdy by snad bylo možné poskytnout i názornější výstupy – např. bych se přimlouval za samostatná zobrazení pozůstatků jednotlivých raně středověkých stavebních fází kostela, která by mohla

(byť třeba více hypoteticky a možná i v odlišném časovém určení) velmi vhodně doplnit ilustrativní schéma dosavadních názorů na vývoj kostela (obr. 034 – 048 obrazové přílohy).

Je samozřejmé, že se v práci takového rozsahu vyskytnou drobné nedostatky, v daném případě spíše technického charakteru. Zaregistroval jsem například několik odkazovaných prací, které chybí v seznamu literatury a jejichž titul je pak potřeba ze zkrácené citace obtížně dedukovat nebo dohledávat (Kubín 2011, odkazovaný relativně často - v pozn. 130. 139. 147, 157, 160. 165, 170, 172, 175, 195; Kohout 2009, pozn. 207; Fiala 1933, pozn. 377; Kavalír 2009. pozn. 495). V seznamu literatury jsou na s. 268 – 269 abecedně přehozené tituly, některá jména autorů jsou nepřesná – Denkstein, Codreanu-Windauer, de Voragine). Letmo zmíněná nedostupnost Mittheilungen der k. k. Commission für Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale není tak absolutní; v Praze jsou kompletně k mání v knihovně Ústavu dějin umění a s mezerami v knihovně NPÚ Praha. V plánové dokumentaci také postrádám inzerovaný schematický plán sektorů, uváděný jako plán 5 dokumentace C. Jak je ale uvedeno, jedná se vesměs o drobnosti technického charakteru, vysvětlitelné patrně termínovým tlakem (podobně jako relativně značný počet písařských chyb a překlepů) a neubírající předložené práci na kvalitě.

Jsem přesvědčen, že předložená práce naplnila své cíle tak, jak jsou formulovány v závěrečném odstavci textu a že poslouží jako impuls k dalšímu, kolektivně a interdisciplinárně pojatému bádání, k němuž ve stejném odstavci vyzývá.

S potěšením mohu konstatovat, že posuzovaná disertační práce splňuje požadavky na disertační práce standardně kladené, že ji doporučuji k obhajobě a že pro ni navrhuji klasifikaci prospěla.

V Praze 1. 9. 2015

PhDr. Zdeněk Dragoun